

Проф. др Рајна Драгићевић

Биографски подаци

Образовање:

1987–1991: дипломирала на Групи за српски језик и општу лингвистику на Филолошком факултету у Београду.

1991–1993: магистрирала на постдипломским магистарским студијама на Филолошком факултету у Београду – смер: Наука о језику. Магистарски рад *Лексичка антонимија на материјалу Српских народних пословица Вука Стефановића Караџића* одбранила 1993. године.

1999: одбранила докторску дисертацију на Филолошком факултету у Београду. Тема докторске дисертације: *Семантичка и творбне анализа придева са значењем људских особина у савременом српском језику*.

Академска звања:

1993–1994: асистент-приправник на Катедри за српски језик са јужнословенских језицима Филолошког факултета у Београду за предмете Морфологија савременог српског језика и Синтакса савременог српског језика.

1994–2000: аситент на Катедри за српски језик са јужнословенским језицима Филолошког факултета у Београду за предмете Морфологија савременог српског језика и Синтакса савременог српског језика.

2000–2008: доцент на Катедри за српски језик са јужнословенским језицима Филолошког факултета у Београду за предмете: Лексикологија, Историја лексикографије, Савремени српски језик.

2008–2013: ванредни професор на Катедри за српски језик са јужнословенским језицима Филолошког факултета у Београду за предмете: Лексикологија, Увод у лексикографију, Савремени српски језик.

2013: редовни професор на Катедри за српски језик са јужнословенским језицима Филолошког факултета Универзитета у Београду за више предмета. Основне студије: Лексикологија 1, Лексикологија 2, Увод у лексикографију, Практична лексикографија. Мастер студије: Лексикологија (спец. курс о парадигматским лексичким односима), Докотрске студије: Лексика српског језика.

Научне области:

Лексикологија српског језика, српска лексикографија, лингвокултурологија, творба речи у српском и другим словенским језицима.

Активности у славистичким и србистичким институцијама, пројектима, уредништвима часописа и др.:

Председник Савеза славистичких друштава Србије;

Управник Катедре за српски језик са јужнословенским језицима Филолошког факултета Универзитета у Београду;

Руководилац пројекта израде вишетомног речника савременог српског језика Матице српске;

Руководилац пројекта израде термилошких речника Матице српске;

Научни секретар Комисије за творбу речи Међународног комитета слависта;

Члан Одељења за књижевност и језик Матице српске;

Члан Комисије за творбу речи Међународног комитета слависта;

Члан Одбора за доделу награде „Милка и Павле Ивић”;

Члан Одбора Вукове задужбине за награде у науци;

Члан Комисије за лексикологију и лексикографију Одбора за стандардизацију српског језика;

Члан Комисије за корпус Одбора за стандардизацију српског језика;

Члан Комисије за стандардни језик у школству, администрацији, издаваштву и јавним гласилима Одбора за стандардизацију српског језика;

Члан пројекта *Српски језик и његови ресурси: опис, теорије и примена* Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Члан пројекта *Опис и стандардизација савременог српског језика* Министарства просвете, науке и технолошког развоја.

Члан пројекта *Језик као запис културе*, у организацији САНУ и МАНУ;

Члан Уређивачког одбора следећих српских лингвистичких часописа: *Јужнословенски филолог*, *Наш језик*, *Српски језик*, *Књижевност и језик*, *Славистика*, *Анали Филолошког факултета*, *Језик данас* и *Прилози настави српског језика и књижевности* из Бања Луке.

Члан Уређивачког одбора зборника *Славянская историческая лексикология и лексикография* Института лингвистических исследований РАН, Отдел исторической лексикологии и лексикографии (планира се да се томови зборника објављују сваке године).

Члан Уређивачког одбора часописа *Лексикографічний бюлетень* Института української мови, Національна академія наук України.

Члан Уређивачког одбора часописа *Прилози на Одделението за лингвистика и литературна наука при Македонска академија на науките и уметностите (МАНУ)*.

Главни уредник *Јужнословенског филолога*.

Учешћа на конференцијама и у пројектима комисијâ Међународног комитета слависта

Учествовала на научним конференцијама Комисије за творбу речи међународног комитета слависта у Москви (2009), Кијеву (2010), Познању (2011), Витенбергу (2014), Минску (2013), Марибору (2015), Грацу (2016), Сарајеву (2017), Београду (2012; 2018).

Москва 2009: Словообразовательные иновации с точки зрения исследования деривационных гнезд сербского языка, *Новые явления в славянском словообразовании, система и функционирование* (доклады XI Международной научной конференции Комиссии по славянскому словообразованию при Международном комитете славистов), под ред. Е. В. Петрухиной, Москва, 2010: Издательство Московского университета, стр. 148–163. УДК 811.16 ББК 81.2–2 ISBN 978-5-211-05703-6.

Кијев 2010: Слова с положительной и отрицательной коннотацией в сербском языке с точки зрения национальной культуры, *Видображенња историје та култури нарџду в слџвџтвореннџ* (доповџдџ XII Мџжнародноџ конференцџџ Комисџџџ словянскоџ словотвореннџ при Мџжнародному комџтетџ славџстџв), упорядкуваннџ та наукове редагуваннџ Н. Ф. Клименко и С. А. Карпџловскоџ, Киџв, 2010: Видавничџџ дџм Дмитра Бурџго, стр. 75–85. ISBN 978-966-489-059-2 УДК 811.16 373.611 (06)

Познањ 2011: Просте речи и њихови деривати у тексту у српском језику, *Słowotwórstwo słowiańskie: system i tekst*, Prace Komisji Słowotwórczej przy Międzynarodowym Komitecie Sławistów, Seria 13, pod red. Jerzego Sierociuka, Poznań, 2012: PTPN, 133–141. ISBN 978-83-7654-195-2

Београд 2012: Семантичка анализа десупстантивних предлога у српском језику, *Творба речи и њени ресурси у словенским језицима*, Зборник радова са четрнаесте међународне научне конференцџџ Комисџџџ за творбу речи при Међународном комџтету славџста, главни уредник Рајна Драгићевџћ, Београд: Филолошки факултет, Чџгоја штампа, 2012: 73–89. ISBN 978-86-6153-116-3

Минск 2013: Глаголи са два префикса у српском језику с освртом на стање у другим словенским језицима, (рад за Петнаести конгрес славџста у Минску), *Зборник Матице српске за славџстику* 83, 2013, 257–269. ISSN 0352-5007

Марибор 2015: Недеминутивне значеннџа деминутивов, *Menjšalnice v slovanskih jezikih: oblika in vloga*, uredila Irena Stramljič Breznik, Zora 113, Maribor, Bielsko-Biala, Budapest, Kansas, Praha, 2015: Filozofska fakulteta, Univerza v Mariboru, 88–102.

ISBN 978-961-6930-34-5

Град 2016: Рајна Драгићевић и Милош Утвић: „Препозитивне компоненте у српском и руском језику на материјалу интернет-сајтова“, *Wortbildung und Internet*, Branko Tošović, Arno Wonisch (Hg.), Graz, 2016: Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität, Kommission für Wortbildung beim Internationalen Slawistenkomitee, 91–107.

ISBN 978-3-9504084-6-1

Сарајево 2017: Неки аспекти универбизације у српском језику, *Univerbacija/univerbizacija u slavenskim jezicima*, zbornik radova, Osamnaesta međunarodna naučna konferencija Komisije za tvorbu riječi Međunarodnog komiteta slavista, Sarajevo, 4–7. aprila 2017, urednica Amela Šehović, Sarajevo, 2018: Slavistički komitet, 104–118.

ISBN 978-9958-648-20-5

<http://www.slavistickikomitet.ba/Univerbacija/Univerbizacijauslavenskimjezicima.pdf>

Учествовала на конференцији Комисије за проучавање граматичке структуре словенских језика Међународног комитета слависта, Београд, 2010:

О начинским прилозима субјекатске квалификације, *Граматика и лексика у словенским језицима* (зборник радова са међународног симпозијума), Нови Сад – Београд: Матица српска, Институт за српски језик САНУ, 2011, 379–393. УДК: 811.163. 41'367.624 811.163.41'37

ISBN 978-86-83873-32-7

Учествовала на конференцији Комисије за етнолингвистику Међународног комитета слависта у Бечу, 2015. године (рад је у штампи).

Учествовала на конференцији Комисије за медијалингвистику Међународног комитета слависта у Варни, 2015. године.

Что мы узнаем о словообразовательном ядре и периферии из языка СМИ (на материале префиксоида *мини-* в некоторых славянских языках), *Медиалингвистика* N⁰⁴ (19), 2017, 104–110. УДК 81.13; ББК 81.2; ГРНТИ 16.21.45; КОД ВАК 10.02.03

Учествовала на конференцији Комисије за терминологију Међународног комитета слависта у Београду, 2016. године.

Детерминологизација као процес богаћења општег лексичког фонда, *Словенска терминологија данас*, уредници П. Пипер и В. Јовановић, Београд: САНУ и Институт за српски језик САНУ, 2017, 417–425.

ISBN 978-86-7025-741-2

Учествовала у пројектима Комисије за лексикологију и лексикографију Међународног комитета слависта. Резултати су објављени у две колективне монографије чланова ове Комисије, 2013. и 2018. године.

О славјанској асоциативној лексикографији (са Маријом Стефановић), *Славјанска лексикографија*, међународна колективна монографија, отв. ред. М.И. Чернышева, Москва, 2013: Международный комитет славистов, Комиссия по лексикологии и лексикографии; Национальный комитет славистов Российской Федерации; Институт русского языка им. В. В. Виноградова РАН, 390–405.

ISBN 978-5-91172-076-6 УДК 811.161

Развитие лексической системы сербского языка от праславянской эпохи до начала XXI века, *Лексикология и лексикография славянских языков*, отв. Редактор М.И. Чернышева, перевод Е.В. Куренковой, Москва, 2017: Международный комитет славистов, Комиссия по

лексикологии и лексикографии, Национальный комитет славистов Российской Федерации, Институт русского языка им. В.В. Виноградова РАН, 688 –712.
ISBN 978-5-9909698-2-7

Учествовала у пројекту EUROJOS, чији су организатори Институт за славистику Пољске академије наука и Комисија за етнолингвистику Међународног комитета слависта.
Руководилац пројекта: проф. др Жежи Бартмињски (Jerzy Bartmiński).

Понятие свободы в сербском языке и в сербской культуре (рад за међународни пројекат Жежија Бартмињског), *Wartości w językowo-kulturowym obrazie świata słowian i ich sąsiadów 2, Wokół europejskiej aksjofery*, redakcja: Jerzy Bartmiński, Iwona Bielińska-Gardziel, Stanisława Niebrzegowska-Bartmińska, Lublin, 2014: wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 185–209. ISBN 978-83-7784-470-0

Остале конференције (избор, од 2014. године):

SRC-FFUB Joint Workshop on Serbian Linguistics: *The Serbian Language as Viewed by the East and the West: Synchrony, Diachrony and Typology*, Hokkaido University, Sapporo, Japan, 1–7. 02. 2014.

Тема реферата: Концепты *ВОСТОК* и *ЗАПАД* в сербском языке (лингвокультурологический и семантический анализ).

Материјална и духовна култура Срба у мултиетничким срединама и/или периферним областима / CULTURA MATERIALĂ ȘI SPIRITUALĂ A SĂRBILOR DIN REGIUNILE MULTIETNICE ȘI/SAU PERIFERICE, Западни универзитет у Темишвару, 17–19. октобар 2014.

Тема реферата: О животу и језику Срба у Хабзбуршкој монархији крајем XVIII века на примеру једног речника.

Speech and Language 2015, 5th International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language, 17–18 october 2015.

Тема реферата: Укрштања когнитивне лингвистике и лингвокултурологије.

Српски језик и актуелна питања језичког планирања, научни скуп у организацији Српске академије наука и уметности и Института за српски језик, 28. октобар 2015.

Тема реферата: Ка лексичком нормирању српског језика.

Међународна научна конференција *Материјална и духовна култура Срба у мултиетничким срединама и/или периферним областима*, Западни универзитет у Темишвару, 14–16. октобар 2016.

Тема реферата: Лексикографски трагови језичких и културолошких контаката Срба са другим народима у XIX веку.

Научни скуп *Књижевност и језик у Друштву српске словесности*, САНУ, 28. октобар 2016.
Тема реферата: Улога Друштва српске словесности у развоју српске лексиколошке и лексикографске мисли.

Округли сто *Лингвистика и славистика Предрага Пипера*, Библиотека Матице српске, Нови Сад, 15. новембар 2016.

Тема реферата: Мемоарска проза академика Предрага Пипера: о књизи *Живот речи*.

Научни скуп *Радоје Симић*, Филолошко-уметнички факултет Универзитета у Крагујевцу, 11. март 2017.

Тема реферата: Лексиколошка истраживања проф. Радоја Симића.

Научни скуп *Србистика данас*, Филолошки факултет, Универзитет у Бањој Луци, 24. и 25. март 2017.

Тема пленарног реферата: Интердисциплинарност лексикологије данас.

Научни скуп *Српско писано наслеђе и историја средњовековне Босне и Хума*, 19–20. јун 2017, Андрићград, Вишеград.

Наслов реферата: О речнику Мухамеда Хеваија Ускуфија из 1631. године.

Научни скуп *Књижевно дело Добрице Ћосића*, 30–31. август 2017, САНУ, МС, СКЗ, Београд–Крушевац.

Тема реферата: Семантички и стилски резултати неуобичајених лексичких спојева Добрице Ћосића.

47. међународни научни састанак *слависта у Вукове дане*, 14–18. септембра 2017, Филолошки факултет, Београд.

Тема реферата: Почети српске штампане ћириличне лексикографије – Орфелинов речник из 1766. године.

Научни скуп *Стојан Новаковић, поводом 175 година од рођења*, САНУ, 1–2. новембар 2017.

Тема реферата: Стојан Новаковић у ланцу најважнијих српских лингвиста.

Научни скуп *Српски језик и српско писмо данас*, 3. новембар 2017, АНУРС, Бања Лука,

Тема реферата: Улога и значај стручних саветодавних тела у бризи државе о матерњем језику.

Међународни научни скуп *Језици и културе у времену и простору 7*, 18–19. новембар 2017, Филозофски факултет Нови Сад.

Тема реферата: Неке тенденције у творби речи у савременом српском језику.

Округли сто *Година 1847: преломна тачка савремене српске културе*, 11. децембар 2017, Филолошки факултет, Београд.

Тема реферата: Значај прве свеске *Гласника Друштва српске словесности* (1847).

Округли сто *Српски језик данас*, Доситејева задужбина, 25. фебруар 2018.
Тема реферата: Институције у бризи о српском језику.

Међународна научна конференција *Језик, књижевност, теорија*, Филозофски факултет Универзитета у Нишу, 27–28. април 2018.
Тема пленарног предавања: Корпусна лексикологија као нови правац савремене семантике.

XVI међународни конгрес слависта, 20–27. августа 2018. године, Београд
Учешће на тематском блоку Комисије за творбу речи Међународног комитета слависта
Тема тематског блока: Глобализација и славјанско словообразование
Тема излагања: Допринос глобализације банализације лексичког фонда српског језика

Округли сто *Актуелна питања српског правописа*, организатори: Матица српска, Одбор за стандардизацију, Одељење за српски језик Андрићевог Института у Вишеграду, 13. X 2018.
Тема излагања: Правописна решења нових речи у српским штампаним медијима.

Међународна научна конференција *Крај рата, Срби и стварање Југославије*, Српска академија наука и уметности, 29–30. новембра 2018. године.
Тема излагања: Утицај схватања Александра Белића о јужнословенском питању на концепцију Речника САНУ.

Организација славистичких активности:

Организација конференција

[Као председник Савеза славистичких друштава Србије, заједно са проф. др Бошком Сувајдићем (председником МКС-а)] руководилац организације *Шеснаестог међународног Конгреса слависта*, Београд, 2018. године.

[Заједно са проф. др Б. Ђорићем] непосредни организатор *Четрнаесте међународне научне конференције Комисије за творбу речи Међународног комитета слависта*, Филолошки факултет Универзитета у Београду, 2012. године.

Члан Организационог одбора Међународног научног симпозијума *Словенска терминологија данас*, у организацији Комисије за терминологију словенских језика Међународног комитета слависта, САНУ, Института за српски језик САНУ, АНУРС и Матице српске, Београд, 2016.

[Заједно са проф. др А. Милановићем] организатор Округлог стола *Година 1847: преломна тачка савремене српске културе*, 11. децембар 2017, Филолошки факултет, Београд.

[Као управник Катедре за српски језик са јужнословенским језицима, заједно са Амбасадом Републике Бугарске] организатор студентског наградног конкурса о бугарско-српским

језичким, књижевним и културним везама; награда за најбоље радове додељена је 28. марта 2018. године на Филолошком факултету у Београду.

Организатор циклуса предавања *Српски језик и култура у светлу проучавања вербалних асоцијација*, Коларчева задужбина, мај 2016. године (предавачи: академик Предраг Пипер, проф. др Ксенија Кончаревић, проф. др Марија Стефановић, проф. др Рајна Драгићевић).

Организација изложбе речника

[Заједно са др. Н. Ивановићем] коаутор изложбе *Српска лексикографија од Вука до данас*, пратеће манифестације 16. међународног конгреса слависта, Галерија науке и технике САНУ (15. август 2018 – 7. септембар 2018); Образовно културни центар *Вук Караџић*, Тршић (16. септембар 2018 – 1. новембра 2018).

Сарадња са славистичким катедрама на страним универзитетима:

Са професорима Катедре за славистику и Катедре за српску књижевност Филолошког факултета у Београду др Јарославом Линдом, др Далибором Соколовићем и др Мином Ђурић, организовала изборни курс за студенте србистике Института за западнословенске и јужнословенске студије на Универзитету у Варшави. Назив курса: *Западнословенско-јужнословенске културне, књижевне и језичке паралеле*. Студенти Варшавског универзитета моћи ће да изаберу курс у летњем семестру школске 2018/2019. године.

Као гостујући професор, у зимском семестру школске 2009/2010. године, одржала изборни курс *Српска лексикографија* студентима србистике на Масариковом Универзитету у Брну.

Одржала предавања по позиву на универзитетима у Новом Саду, Нишу, Грацу, Берлину, Брну, Марибору, Вроцлаву, Катовицама, Прагу, Скопљу, Варшави, Бечу.

Школске 2009/2010, два месеца провела на Хумболтовом Универзитету у Берлину; учествовала на пројекту *German-Serbian lexicon of associations (Deutsch-Serbisches Assoziationswörterbuch)*, чији су организатори Institut für Slawistik Humboldt-Universität zu Berlin и German Research Foundation (Deutsche Forschungsgemeinschaft). Руководилац пројекта: Prof. Dr. Christian Voss.

Награде:

Два пута је награђивана наградом *Павле Ивић*: за књигу *Лексикологија српског језика* и (са групом аутора) за *Речник српског језика*. Године 2005. са групом аутора награђена је наградом *Стојан Новаковић* за уџбенички комплет за српски језик за 4. разред основне школе. Награђена је и Доситејевом повељом Педагошког покрета Србије (2014),

Захвалницом Студентске конференције универзитета Србије (2014), Захвалницом Вукове задужбине за допринос остваривању програма Вукове задужбине (2018).

Библиографија Рајне Драгићевић

Рајна Драгићевић је аутор пет монографија, коаутор четири речника, уредник десет колективних монографија или зборника радова, аутор неколико уџбеника из граматике српског језика за основну школу и аутор више од 250 научних и стручних радова и приказа.

Монографије:

1. *Придеви са значењем људских особина (творбена и семантичка анализа)*, Институт за српски језик, Библиотека јужнословенског филолога, нова серија, књ. 18, Београд, 2001.
2. *Лексикологија српског језика*, Београд, 2007: Завод за уџбенике.
[*Лексикологија српског језика*, друго издање, Београд, 2010: Завод за уџбенике]
3. *Вербалне асоцијације кроз српски језик и културу*, Београд, 2010: Друштво за српски језик и књижевност Србије. ISBN 978-86-84885-38-0 COBISS.SR-ID 172137484
4. *Лексикологија и граматика у школи. Методички огледи*, Београд, 2012: Учитељски факултет Универзитета у Београду
ISBN 978-86-7849-159-7 COBISS.SR-ID 188494860
5. *Српска лексика у прошлости и данас*, Нови Сад: Матица српска, 2018.
ISBN 978-86-7946-219-0 COBISS.SR-ID 320615431

Речници:

6. П. Пипер, Р. Драгићевић, М. Стефановић: *Асоцијативни речник српског језика*, Београд, 2005, I део – Увод, стр. 7–109; II део – речник (од стимулуса ка реакцији), стр. 109–525: Београдска књига, Филолошки факултет, Службени лист СЦГ.
7. Р. Драгићевић, П. Пипер, М. Стефановић: *Обратни асоцијативни речник српског језика*, (II део, од реакције ка стимулусу), Београд, 2011: Службени гласник, Београдска књига.

8. *Семантичко-деривациони речник*, свеска 2: човек – унутрашњи органи и ткива, психофизиолошка стања и радње, психофизичке особине, сродство, редакторке: Д. Гортан-Премк, В. Васић и Р. Драгићевић, Нови Сад, 2006: Филозофски факултет, Одсек за српски језик и лингвистику.
9. (са групом аутора) *Речник српскога језика*, (секција: *претовар – пропагирати*), Нови Сад, 2007: Матица српска.

Уредништва:

10. *Творба речи и њени ресурси у словенским језицима*, зборник радова са четрнаесте међународне конференције Комисије за творбу речи при Међународном комитету слаvista, главни уредник: Рајна Драгићевић, Београд: Филолошки факултет, Чигоја штампа, 2012.
ISBN 978-86-6153-116-3
11. *Савремена српска лексикографија у теорији и пракси*, колективна монографија, уредник: Рајна Драгићевић, Београд, 2014: Филолошки факултет Универзитета у Београду.
ISBN 978-86-6153-235-1
12. *Работы по языкознанию кафедры сербского языка Филологического факультета Белградского университета*, составители проф. д.ф.н. Велько Брборич, проф. д.ф.н. Райна Драгичевич, перевод с сербского Ирина Гучкова, Библиотека: Язык и литература, Серия: Труды о языке и литературе, книга 3, главный редактор: проф. д.ф.н. А. Вранеш, Белград, 2015: Филологический факультет.
ISBN 978-86-6153-328-0
13. *Речи под лупом*, зборник радова о лексици српског језика, приредила Рајна Драгићевић, Београд, 2016: Танеси.
ISBN 978-86-80430-24-9
14. *Путевима речи. Зборник у част Даринки Гортан Премк*, уредник Рајна Драгићевић, Београд, 2017: Филолошки факултет Универзитета у Београду. Катедра за српски језик са јужнословенским језицима.
ISBN 978-86-6153-464-5

15. *Српска славистика*, колективна монографија, том I, радови српске делегације на XVI међународном конгресу слависта, уредници Рајна Драгићевић и Вељко Брборић, Београд: Савез славистичких друштава Србије, 2018.
ISBN 978-86-917949-3-4
16. *Српска лексикографија од Вука до данас. Сербская лексикография от Вука до современности*, каталог изложбе; каталог издвајања, уредници Милосав Тешић, Рајна Драгићевић, Ненад Ивановић, Београд, 2018: САНУ, Галерија науке и технике – Савез славистичких друштава Србије.
ISBN 978-86-7025-778-8 (САНУ)
17. *Година 1847: преломна тачка савремене српске културе*, зборник радова с истоименог Округлог стола одржаног на Филолошком факултету Универзитета у Београду 11. XII 2017, уредници Александар Милановић и Рајна Драгићевић, Београд, 2018: Савез славистичких друштава Србије.
ISBN 978-86-917949-9-6
18. *Стазама славистике*, зборник радова објављених у *Политици* у оквиру циклуса *У сусрет конгресу слависта*, уредник Рајна Драгићевић, Београд, 2018: Савез славистичких друштава Србије.
ISBN 978-86-917949-8-9
19. *България и Србија през погледа на србски студенти. Бугарска и Србија очима српских студената*, редактори Рајна Драгићевић, Ивана Давитков, Јулиан Китипов, Београд, 2018: Чигоја штампа и Амбасада Републике Бугарске.
ISBN 978-86-531-0461-0